

Hvor skal diakoner utdannes i framtida?

Av Bjørnar Moltubakk

Hvor mange skoler kommer til å finnes for diakonutdanning i framtida? Blir det kanskje en stor utdanningsinstitusjon på Østlandet med avleggere i Trondheim og Bergen?

Det første er det sikreste. Både på Diakonhjemmet og Diakonihøgskolen ser man for seg en stor kristen skole for utdanning av sykepleiere og diakoner. Men først slår man seg sammen, hver på sin kant.

I dag er det hovedsaklig 2 utdanningsinstitusjoner for diakoner. Det Norske Diakonhjem tar opp studenter for fire år med sikte på å gi spesialkompetanse innenfor både sykepleie-, sosionom- og diakonyrket.

Norsk Diakonihøgskole gir ett års utdanning i diakoni for studenter med lærerhøgskole, sykepleierhøgskole, eller sosialhøgskole.

I praksis brukes likevel Diakonhjemmets første trinn til å skaffe seg en fagutdanning. De fleste som begynner der skal nok bli sykepleiere eller sosionomer.

Både Diatahs – Diakonhjemmets teologisk-administrative

høgskole – og Diakonihøgskolen må altså rekruttere til en ett-årig utdanning.

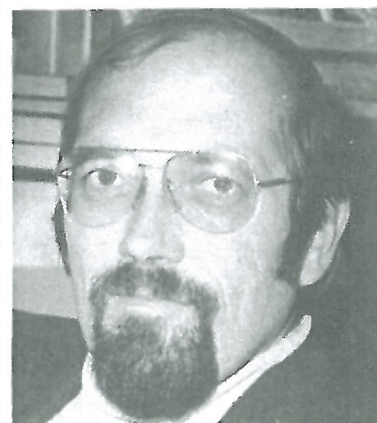
Økonomiske problemer

Norsk Diakonihøgskolen får sine økonomiske problemer å stri med etter nyttår. Da trekker Bergen Diakonissehjem seg ut av samarbeidet om skolen, og Menighetssøsterhjemmet og Lovisenberg blir alene om driften. Skolen mister dermed 1/3 av inntektene fra eierorganisasjonene. Det statlige høyskoletilskuddet beholdes.

Norsk Diakonihøgskole har laget en intern utredning der man ser på strategien for driften av skolen framover.

– Der har vi blandt annet drøftet sammenslåing med Diatahs. Dersom vi ikke hadde fått den interne sammenslåingen ved Diakonhjemmet hadde nok en fusjon vært mer realistisk, kan Jan Gossner fortelle. For framtida vil han heller forsøke å markedsføre Diakonihøgskolens sterke sider:

– Jeg tror nok at de mannlige diakonene ofte vet veldig lite om hva vi driver med hos oss, tror Gossner. – De snakker ofte om

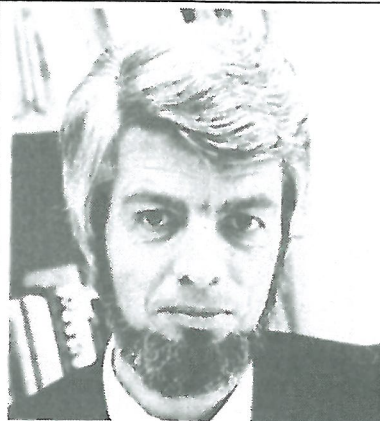
Diakonissene her borte, mens de egentlig ikke vet så mye om oss.

Ny-religiøsitet

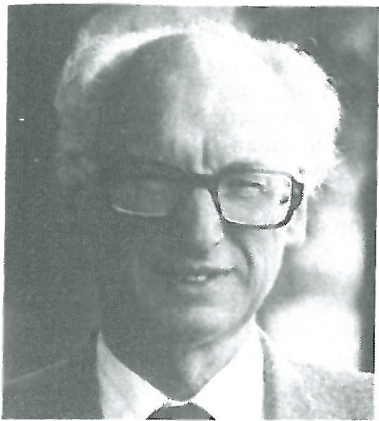
Gossner fremhever særskilt den stadige satsningen på nye områder. Skolen er alene om sin linje for misjons- og u-landsfordypning. Den er opprettet i et samarbeid med Misjonsalliansen, som lønner avdelingslederen.

– Viktige satsningsfelt for oss er dessuten innvandrersarbeid og arbeid med temaer innenfor ny-religiøsitet. Studentene våre blir drillet i hva de nye retningene står for, kan Jan Gossner fortelle. – Sjelesørgerisk vil det bli en stor oppgave å veilede mennesker som har havart i ny-reli-

DIAKONUTDANNING

Her er nøkkelpersonene med lederansvar for diakonale utdanningsinstitusjoner. Forstandere og rektorer som skal føre et tradisjonsrikt arbeid videre. Er det naturlig med så mange mindre enheter konsentrert i Oslo? Diakonos har spurt dem, forstander ved Diakonhjemmet, Geir Gundersen (øverst side 6), rektor ved Diakonhjemmets Teologisk/Administrative Høgskole, Kai Ingolf Johannessen (side 6), rektor ved Norsk Diakonihøgskole, Jan Gossner (øverst t.v.), avtroppende forstander ved Bergen Diakonissehjem, Audun Tang (nederst t.v.), administrerende direktør ved Diakonissehuset i Oslo, Johan Arnt Wenaas (øverst t.h.) og forstander ved Menighetssøsterhjemmet Gunnar Prestegård.

gjøsitet. Arbeidet ligger i grensesjiktet mellom sjelesorg og evangelisering, og kommer til å bli en stor utfordring, mener Gossner.

Hernes -utvalget

Ved Norsk Diakonihøgskole avventer man betydningen av Hernes-utvalgets innstilling om høyere utdanning. Dette utvalget har konkludert med at store enheter er å foretrekke. Ved Universitetet i Oslo har det siden i vår pågått strid mellom studenter og ledelse om vedtatte institutt-sammenslåinger. Studentene er redde for at miljøet vil forsvinne.

Norsk Diakonihøgskole er en heller liten utdanningsinstitu-

sjon. I underkant av 30 studenter tar hvert år ett års utdanning ved skolen. Også når det gjelder sykepleierutdanning er Diakonissehuset og Menighetssøsterhjemmet små hver for seg.

Sammenslåing

Forstander ved Diakonissehuset Lovisenberg, Johan Arnt Wenaas er positiv til en tanke om sammenslåing av all utdanning ved disse to institusjonene.

– Både økonomiske og andre grunner gjør at vi er nødt til å tenke i retning av større enheter, og på større grad av koordinering. Vi er nå inne i en prosess der vi får en stadig økende grad av nærhet. En del av oss håper

på en fullstendig sammensmelting, kan Wenaas fortelle.

Færre studenter?

Fra nyttår trekker Bergen Diakonissehjem seg ut av samarbeidet om Diakonihøgskolen. I Bergen var det problemer med å få studentene til å ta diakoniutdanning i Oslo. Dette problemet er de ikke alene om.

– Mange av våre studenter klager over at det er for liten diakonal bevissthet rundt om på de kristne sykepleiehøgskolene. Jeg etterlyser en høyere profil på diakonal utdanning, sier Jan Gossner.

DIAKONUTDANNING

Selv om de trangere tidene har begynt å sette inn, har Diakonihøgskolen fortsatt et stabilt antall studenter. Men de har ikke flere enn de trenger.

– Derfor har vi arbeidet mye med å skape fleksible studieordninger. Mange av våre studenter er allerede ute i arbeid og vil gjerne etterutdanne seg for å kunne gjøre en bedre jobb. Et par års tid har vi hatt deltidsutdanning for sognediakoner. I løpet av to år kan de studere to dager i uken, forteller Gossner.

Skolen har også et fjernstudium på ønskelista. Selv om man ikke har avgjort når det kan bli realisert, står det høyt opp på lista.

Tanken er at studentene skal kunne bruke selvstudium i en stor grad, og så samles til intensivundervisning med jevne mellomrom.

Få fullfører

Diakonhjemmet har i utgangspunktet en litt annen struktur enn Norsk Diakonihøgskole. Studentene blir tatt opp til en fire-årig utdannelse, først en grunnutdanning på tre år ved sosialhøgskolen eller sykepleierhøgskolen, deretter en ett-årig teologisk-administrativ sluttutdannelse. Etterhvert er det likevel blitt til at langt over halvparten av studentene sier takk for seg etter tre år.

– I praksis må vi rekruttere til det fjerde året blant egne studenter. Det som skulle være en automatisk overgang fungerer ikke. Det er klart vi ikke er tilfreds med det, sier Geir Gundersen, forstander ved Diakonhjemmet.

Gundersen mener det danner seg en oppfatning av at dette er valgfritt, og det blir ofte et økonomisk spørsmål om man tar ett år til.

Helhetlig tenkning

Fra nyttår blir alle skolene ved Diakonhjemmet samlet under en felles administrasjon.

– Ett av målene våre ved sammenslåing har vært å skape en helhetlig tenkning omkring utdanningen vår, sier Gundersen. Han håper det vil være et redskap for å få flere studenter til å fullføre studiet.

Geir Gundersen peker også på at det allerede er et stigende antall som fullfører.

– Likevel må vi også se på omgivelsene våre, hvordan kirken som arbeidsgiver legger til rette for at folk skal utdanne seg. Det er stillingsstopp i menighetene. For at noen skal være villig til å ta full diakoniutdanning må det være etterspørsel etter diakonikandidater, påpeker Geir Gundersen.

En stor enhet?

Både på Diathas og Diakonihøgskolen har det vært syslet med planer om sammenslåing. Diakonhjemmet hat brukt sine krefter på interne fusjoner, mens Lovisenberg, Menighetssøsterhjemmet og Betanien foreløpig holder seg på utredningsstadiet. Disse tre er ikke fremmede for tanken om en stor sykepleie- og diakonihøgskole.

Geir Gundersen ser det ønskelig med nærmere faglige relasjoner. Han ser det tjenlig med større enheter, og på lang sikt ser han for seg en stor enhet som har skikkelige faglige bein å stå på.

– Det sentrale er tross alt det faglige nivået. Sterk motivasjon kan ikke kompensere for et dårlig faglig nivå, fremhever Gundersen. Også rektor ved Dia-

tahs, Kai I. Johannessen, legger seg på denne linjen:

– Jeg har alltid synes det er bakvendt med to høgskoler så nær hverandre, jeg føler en høy grad av slektskap med Diakonihøgskolen, vi driver jo med mye av de samme tingene, sier Johannessen.

Bare Oslo?

Det har vist seg vanskelig å få høyskolestudenter andre steder i landet til å komme til Oslo for å ta tilleggsutdanningen.

Dette har ført til at Bergen Diakonissehjem trekker seg fra Norsk Diakonihøgskole. I Bergen har man valgt å satse på sitt eget diakonale kurscenter. Der arrangerer man kortkurs siktet inn mot bestemte målgrupper.

Bergen Diakonissehjem skredersyr kursopplegg både for mennesker i egen institusjon og for andre i hele Bjørgvin Bispedømme. Forstander ved Diakonissehjemmet, Audun Tang fremhever at man ikke er misfornøyd med arbeidet skolen gjør.

– I trange tider må vi prioritere det vi får mest igjen for, sier Tang. Mens bergenserne trekker seg ut av samarbeid skjer det motsatte i Trondheim. For noen år siden kjøpte Menighetssøsterhjemmet seg inn i Dronning Mauds minne.

– Vi har ennå ikke vurdert hvordan vi vil gjøre dette – det kommer først utover høsten, forteller Gunnar Prestegård, forstander ved Menighetssøsterhjemmet.

Det er likevel klart at Olavsgården i Trondheim kan komme til å se utvidelser av diakonal karakter i tiden som kommer.